

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

© seriă garmondū 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorisorī nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

NR. 67.

Mercuri în 9 (21) Maiū

1884.

Brașovū în 8 (20) Maiu.

Décă cei ce dau ađi tonulū în Peșta, décă chiar ómenii guvernului își i-au refugiulū la clevețe și la minciunī de câte ori se tracteză de-o afacere a naționalităților nemaghiare, atunci ce se mai așteptămū dela sfinții unguresci mai mititei din Clușiu, cari au datū probe fòrte valabile din vechime, câtū de bine știu se înegrésca opinca românescă?

Este sistemă în făurirea lanțului de insulte și de neadevăruri, ce se întinde dela Pesta până la Clușiu cu menirea de a ne discreditā pe noi înaintea popórelorū țerei, înaintea tronului și a Europei întregi.

Pe timpulū cândū domnea încă absolutismulū nemțescū în Austria emigranții unguri știurā se lățescā în Europa credința, că numai Maghiarii au luptatū pentru libertate, și că Românii, Croații, Sèrbii și Sașii n'au fostū decâtū nisce instrumente ale reacțiunei.

Trecurā dela 1848 până ađi 35 de ani și abia acum începe să i se deschidā ochii Europei asupra adevèratei stări de lucruri din țerile corónei S-lui Stefanū; abia acum vede lumea pe ți ce merge, că Ungurii n'au luptatū atâtū pentru libertate câtū mai vèrtosū pentru supremația și pentru domnirea exclusivā a rassei lorū asupra celorlalte popóre nemaghiare din statū.

Prigonirea nemaghiarilorū, țipetele Sașilorū din Ardealū, protestările Schulverein-ului germanū în numele dreptății și alū civilizațiunei, afacerea cu Croația, memorandumul și protestările Românilorū, scandalurile neîntrerupte dintre „părinții patriei“ de la Peșta: tóte acestea au contribuitū ca lumea europénā se capete o altā idee despre Maghiari.

Aceste fapte avurā o urmare și mai gravā pentru cei ce sunt ađi la cārma statului ungarū. Tesa pe care își rađimā d-lū Tisza politica sa, tesa, dupā care tóte naționalitățile nemaghiare ar fi mulțumite cu starea lucrurilor, a fostū resturnată. Guvernulū centralū alū Maiestății Sale nu mai póte remāné ađi indiferentū față cu cele ce se petrecū la noi, nu mai póte privi cu mânia în sînū la politica primejdiósā de maghiarimare a d-lui Tisza.

De aici vinū tóte stăruințele d-lui Tisza, tóte încercările lui de a-și creā partidā între Români, Sèrbi și Sași și de a demonstrā în favórea politicei sale cu ajutorulū unorū mameluci pécatoși, adunați de ici de colo.

De aici vine și marea turburare a creaturilor d-lui Tisza din cauza mișcārei puternice naționale, ce se observā de unū timpū încóce între alegătorii Români din Ardélū, Bănatū și Țera unгурésca. De aici și numai de aici vine și mânia infuriatā, cu care matadorii maghiarismului fără distincțiune de partidā privescū la manifestațiunea Românilorū din aceste țeri față cu presa lorū naționalā și în specialū față cu organulū nostru.

Se pretecețezā din partea maghiarā, că turburările din Clușiu au fostū provocate prin felicitarea, ce a adresat' o tinerimea romānā de acolo „Gazetei Transilvaniei“ cu privilegiul aparițiunei ei țilnice. Foile din Clușiu îndatā se acățarā de acéstā felicitare și fiind-cā vorbea de „recăști-garea drepturilorū nòstre rāpite“ o exploatarā dupā metoda lorū în sensulū, că junimea romānā din

Clușiu ar fi părtașā a conjurațiunei contra statului.

În realitate însă nu pentru felicitarea tinerilorū Români îi durea capulū pe Maghiari, ci pentru că „Gazeta“ a fostū felicitatā din tóte părțile și că acestū organū, cum ȃice „Pester lloyd“, „stā în fruntea mișcārei“, ce se sēnte ađi în tótā țera și care mișcare în adevèrū are de scopū recăști-garea drepturilorū nòstre naționale prin mijlóce legale și pacifice, ér nu pe căi revoluționare cum insinuā numitulū ȃiarū.

Se vede destulū de lāmuritū și din atitudinea acestui organū de frunte alū guvernului față cu ȃiarulū nostru și față cu adunările alegătorilorū români, că pe Maghiari fără deosebire de partide și de clase sociale îi dóre, că Românulū mai are atāta energiā și consciința de sine ca dupā o asuprire de 17 ani din partea lorū sē-și redice capulū din nou și sē se manifeste înaintea lumii ca Românū.

Sē nu uitāmū, că în céta tinerilorū demonstranți din Clușiu sē aflau meseriași mulți și ca arriere-gardā venia dupā dēnșii elita cetățenilorū și a dirigătorilorū unguri, precum foile maghiare însele mărturisescū.

Așa dér încă odatā: nu esistā deosebire de vederi între Maghiari cândū e vorba de „ticăloșii și miserabilii de valachi“, cari cutezā a avé dorințe și aspirațiunī, ce se înalță peste nivelulū „opincei puturóse“. Cu toții, bētrāni și tineri, culți și neculți, guvernamentali și opoziționali se unescū spre a ne disputā îndreptățirea de a trăi în acestū statū ca poporū romānescū, cu lege, limbā și moravuri romānesci.

Constatāndū acestū tristū și durerosū adevèrū venimū totodatā alū ilustrā printr'unū faptū, care dā pe față cu deseversire reaua credința a contrarilorū noștri politici și naționali.

„Pester Lloyd“, celū mai respānditū și celū mai guvernamentalū organū alū națiunei maghiare, redactatū în limba germanā, apróbā indirectū, în numèrulū sēu 136 dela 17 Maiu, purtarea demonștranțilorū din Clușiu și pentru a justificā brutalitățile comise în contra Românilorū, denaturézā o telegramā de felicitare a „Gazetei“ ȃicāndū, că ea ar fi conținutū următorulū pasagiu: „Trageți cu biciulū de focū pe pielea Maghiarilorū“ (Fahret nur mit feurigen Peitschen über die Haut der Magyaren hin).

Reaua credința, cu care „Pester Lloyd“ comite acéstā falsificare este cu atāta mai bātătóre la ochi, cu câtū în acelașū artículū numesce „Gazeta“ ca „organ oficialū al agitațiunei pan-romāne“ și afirmā că ea s'ar aflā „în fruntea agitațiunei sēlbaticice contra statului ungurescū.“

Redactorulū-șefū alū ȃiarului nostru s'a sēmțitū datorū în interesulū adevèrului a cere telegraficū dela d-lū Dr. Max Falk, redactorulū șefū alū ȃiarului „Pester Lloyd“, ca sē rectifice frasa denaturatā, care atribue mișcārilorū nòstre naționale unū scopū ostilū națiunei maghiare și statului, ce nu l'au avutū nici-odatā.

Din totū artícululū lui „Pester Lloyd“ transpirā tendința de-a unelti probe fiē chiarū și false pentru a legitimā măsurile repressive, pe cari póte mai aū de gândū cei dela putere a le luā pentru împedecarea manifestațiunilor alegătorilorū români.

Presupunerea nòstrā se întemeiezā chiar pe împrejurarea, că „Pester Lloyd“ aduce în legăturā demonstrațiunile din Clușiu și pretinsele lorū motive cu conferența nòstrā viitóre electoralā din Sibiiū susținēndū, în contra adevèrului, că acéstā conferința s'ar pregăti în secretū și că publiculū ar fi în nesciința despre loculū și timpulū unde se va ținé.

Tendința este vedită. Ea este aceea-și ce-o urmārescū și ȃiarele din Clușiu cu scorniturile lorū reutācióse: tendința de a pregăti guvernului ungurescū terēmulū ca se póta întrebuiința forța spre suprimarea lealelorū și legitimelorū nòstre manifestațiunī.

Șese-spre-ȃece ani le-a succesū adversarilorū noștri de a ținé în nesciința tronulū, popórele din monarhiā și lumea europénā tótā despre pāsurile și durerile poporului romānū. De șese-spre-ȃece ani Ardélulū geme sub o stare escepționalā aci mai mascatā, aci mai înăspritā, dupā cum opozițiunea nòstrā era mai multū sēu mai puținū accentuatā.

Aceste timpuri au trecutū. Astāđi adversarii noștri trebuie sēu sē înghițā hapulū celū amarū și se suferē ca și Românii sē se folosescā în pace și în folosulū naționalității lorū de dreptulū de a se adunā și a se manifestā, de care se folosescū cu prisosința Maghiarii, sēu de nu trebuie se iea refugiu éráși la forță și în loculū „absolutismului constituționalū“ de ađi, dupā cum îl numescū chiar și ei, sē introducā pe față adevèratulū absolutismū cu tóte ale lui urmări funeste.

Sciri telegrafice.

(Serv. part. alū »Gaz. Trans.«)

Clușiu, 20 Maiu. — Profesorulū de la universitate Silași publicā ađi o declarațiune în care afirmā, că nu e adevèratū, cumcā nu și-a implinitū datorria de profesorū în sensulū legilorū și ordinațiunilorū ministeriale, că a adresatū „Gazetei telegrama de felicitare, că urmāresce o direcțiune antinaționalā și dușmānosā Ungurilorū, că a vorbitū în sensulū acesta sēu a agitātū. Silași declarā decī, că învinuirile ridicāte în contra sa sunt clevetiri din partea tinerimei universitare. Adunarea intenționatā a fostū interȃisā de poliția. Senatulū universității a începutū cercetare disciplinarā în contra capilorū mișcārii.

Verșețū, 20 Maiu. — Conferința Sèrbilorū a fostū fòrte numèrosā și a primitū cu unanimitate programa de la Chichinda. —

Lipsca, 20 Maiu. — Hentsch a fostū condamnatū la 9 ani areștū corecționalū, ér Kraszewski la 3 ani și jumėtate areștū de fortărățā.

Berlinū, 20 Maiu. — Sesiunea dietei s'a închisū printr'unū mesagiu regalū, pe care l'a cetitū ministrulū Putkammer.

Nișū, 29 Maiu. — Părechia regalā și prințulū moștenitorū au sositū și au fostū salutați fòrte cordialū de populațiune. Călėtoria dela Belgradū la Nișū a sēmēnatū cu un triumfū, la tóte stațiunile căii ferate s'a pregătitū Maiestățilorū Lorū cea mai splendidā primire.

Telegramă particularā a »Gaz. Trans.«

Bucuresci, 20 Maiu.

Scandalulū dela Clușiu a indignatū pe toți. Presa unanimū condamnă acele scandalóse demonstrațiunī.

»L'Indépendance Roumaine« consacrá optū colóne acestei afaceri.

Studentii din Bucuresci întruniți aserā au alesū unū comitetū pentru ca sē redacteze unū protestū, care se va publica.

Cronica zilei.

»Budapest. Correspondenz« anunță, că alegerile pentru camera din Pesta se vor face în timpul dela 15 până la 24 Iunie și noul parlament va fi convocat pe ziua de 24 Septembrie.

Aflăm, că Ungurii din Pesta, în ziua de 17 Mai, au făcut demonstrații în palatul Politehnicului în contra profesorului Dobranski, așezându pe ușa salei, în care propunea, sentința tribunalului de onoare. Sub sentința atârnavă felu de felu de sdranțe lipite pe ușă de demonstrații. Dobranski și-a cerut un concediu de un an de zile; se vede, că are de gând să meargă în Rusia, de orecă a isprăvit-o cu deputația.

Societatea literară-bisericească »Alexi-Șincaiană« a alumnilor seminariilor dela facultatea teologică din Gherla, în ședința extraordinară dela 3 (15) Mai a. c. și-a ales un oficial pe anul scolastic 1884/5 în persoanele membrilor următori: președinte Vasiliu Popu cl. III, v. președinte Nicolae Popu cl. II, notari alți corespondințelor Ioan Coza cl. II, cassar Georgiu Timișu cl. III, bibliotecar Eugeniu Dredeanu cl. II, not. alți ședințelor Al. Zoicașu cl. II, controlor Demetriu Tudoranu cl. II, arhivariu Lazaru Avramu cl. I.

În Posen s'a format o societate poloneză pentru apărarea drepturilor naționale, cetățenești și religioase ale Polonilor din Posen. Din societate pot face parte toți Polonii supuși prusiani.

»Independenței Belgiei« i se telegrafiază, că poliția a descoperit în Nowgorod, Rusia, că toți ofițerii dela Brigada a 22 de artilerie dela căpitan în jos și ofițerii dela regimentul al 14 de liniă aparțin partidei revoluționare. S'au făcut multe arestări. Intre cei arestați se află și d. Schatilow, fiul comandantului corpului al 15.

D. Katkow, cel mai influent bărbat de stat astăzi în Rusia ține că sufletul mișcărilor nihiliste se află în uneltrile jesuitice ale Polonilor. Pentru probarea afirmației se referă la programa Polonilor în care se prevede: 1) Restabilirea regatului Polon; 2) Nimicirea absolutismului în Rusia; 3) Nimicirea influenței Rusiei în Europa.

Adunarea alegătorilor Români din Radna.

Alegătorii cercului electoral Radna, cottul Arad, întrunindu-se azi 6/18 Mai 1884, în conferință aderă și susțin programa din Sibiu 1881. Er' pentru conferința generală conchiemată în Sibiu pe 1-ma Iunie 1884 n. au ales ca delegați ai acestor ceru pe d-nii Ionu Beleşiu și Dr. Demetriu Magdu, advocați în Arad.

Tinerimea dela universitatea noastră.

Sub acestu titlu, »Ellenzék« publică următorul articol, prin care aprobă scandalul provocat de glotele din Clușiu:

Tote foile au vorbitu cu ore-care rezervă despre mișcarea, ce s'a pornit din partea tinerimei universitare. Toți, chiar și corespondentul lui »Ellenzék« s'au silit să prefacă sgomotul demonstrației în acorduri armonice, și ferestrele sparte au vrut să-le cârpscă cu plastru de coloru frumoșe.

Eu sunt de altă părere. Eu nu aflu nici o greșelă în purtarea tinerimei; eu nu aflu în ținuta ei nici un esces, cu atât mai puțin destrăbălare.

Mie mi se pare, că ceea-ce a făcutu tinerimea nu este alta decât izbucnirea naturală și pre moderată a legitimei indignații patriotice.

De ani întregi totu discutăm, ca să ne lămurim, der inteligința română nu se pleacă nainte puterii argumentelor. Ea propagă pasivitatea, cu care atacă unul dintre principiile fundamentale ale constituției noastre, atacă uniunea, propagă ura contra elementului maghiar, și cu acesta atacă statul maghiar în existența sa, de ore-ce în această patriă, nici după dreptu, nici după rațiune, nu pte să existe elementu domnitoru altul decât cel maghiar.

Ei însă își îndreptă securea în contra unui trunchiu milenariu.

Ce le pasă loru decă, copaciul resturnându-se îi va omori și pe ei! Ei sunt împinși numai de ură și de stupiditate; inimile lor sunt copleșite de pasiuni nebune, creerii lor sunt intunecați de prejudiții orbe. Cu un fanatismu sêlbaticu năvălescă cătră prăpastia, numai ca să ne pôtă țeri și pe noi cu sine. De multe ori i-am provocat la o dezbateră obiectivă, de multe ori i-am întrebatu despre nedreptățile, ce li s'ar fi făcutu: însă ei totde-una s'au codit și răspunde sêu decă au și răspunsu, — în locu de răspunsu concretu ei au îndrugat numai frase fără înțelesu, și pe cari un om cu minte sănătoșă nu le pte pricepe.

Prin diarele, hotăririle, faptele și dorințele lor arată necurmatu, că ei sunt dușmanii țerii, în care trăesc. Spintecă insignia patriei, stau în legătură cu dușmanii noștri din România. Publică prin totă lumea foi volante pline de calumnii, de clevetiri contra noastră; își cresc copiii în ură față cu patria maghiară, formeză societate deosebită de noi, se folosesc de insignii »naționale.« color deosebite de ale noastre; nu ne dau mână de ajutoru, cându e vorba de a face să progreseze interesele generale ale Ungariei, ba se bucură de necazurile noastre, și-și țin de cea mai plăcută datorință de a ni-le înnulți.

Pe fața pământului nu se află stat, care ar suferi așa ceva. Ori-ce guvern consciu de sine, sêu ar lecui această rană, ce neincetă să sângerază, sêu ar tăia-o; dar nici decum n'ar trece cu vederea această subminare a statului. Numai regimul nostru e nepăsător față cu tendințele inteliginței române; cu mâinile în sinu, legat la ochi, cu urechile astupate, elu lasă, ca focul să se lătească și lepra să se întindă.

Eu nu aflu nimic de reprobătu în procederea tinerimei. De aceea mă miru, că până acuma n'au făcutu ceea ce a făcutu acuma, și mă miru, că în legitima lor indignație s'au putut oprî unde s'au oprit, n'au mers până la răscolă. Scim cu toți, că limba și literatura română are catedră la universitate. Catedra aceta și spesele ca totdeuna le-am purtat de prisos. Dar decă cu tote acestea s'a înființat, și s'a înființat din dragostea pentru cultura naționalității române: atunci în ori se casă am putut pretinde să nu se facă din ea butoiul, pe care suindu-se un agentu semicultu să propage învățăturile sale agitatore, și să verse în inimile tinerilor spurcatul veninu alu ideilor nepatriotice.

Ne am înșelat în așteptările noastre. Catedra s'a făcutu propagatōrea falselor învățături ale naționalismului. Unu preot obscuru a propagat ură în contra statului ungurescu de pe catedra susținută de statul ungurescu.

La acestea mai adaugem societatea »Iulia«, care sub prețesut culturalu încă a datu agitatorilor naționali nutrimentu și tărēm de activitate. Societatea aceta s'a înființat totu din sinul universității; și tinerimea maghiară spionază de mult faptele acestei societăți.

Aceste neplăcu-e incurcături au umplut în sfârșit cupa răbdării. Mai curându s'au mai târziu ea trebuia să verse. Ocaziunea la aceta a dat' o erăși provocatōrea lipsă de modestia a Românilor. Ei au serbătorit în Clușiu intr' o petrecere colegială aniversara zilei de 3/15 Maiu 1848.

În adevăr nu șciu, ce s'a manifestat prin acestu fapt: ignoranța sêu reua credință!

Ziua de 15 Maiu din Blașiu n'a eliberat poporul, ci l'a abrutisat, l'a făcutu instrumentul orb alu unei

tirănie intrigante*). Însemnătatea istorică a acestei zile nu consistă în deșteptare; aceta și arată numai jalea, și urmele de sânge și de foc, ale unui nefericit și dureros rășboiu civilu.

De câte ori Români serbeză ziua de 15 Mai, ei ridică vclul de pe trecutul unei lupte dintre frați, luptă, care cu viclenia s'a aștit și cu cruțime a decurs.

De câteori ei serbeză ziua aceta, totu-deuna rup câte un fir din sintele legături ale bune înțelegeri frățesci.

A-și aduce aminte de ziua aceta, însemneza a propaga, că este cu neputință, ca să petrecem pacinici împreună, însemneza a căuta titluri de dreptu pentru o crâncenă răscolă.

Se pte așa ceva tolera? Pte-se eră, ca istoria țerii să se rupă în bucăți, ca o parte dintre locuitori să se insultescă pentru ziua aceea, care a adus jale și peire asupra țerii? Pte-se eră, ca o parte din popor să jertfescă pe altariul patriei altor deși, deosebiți de deși celelalte părți? O patriă pte ave numai una și aceeași istorie, precum un cetățanu numai un patriotismu pte ave**).

La tote acestea să mai adaugem obrășnicia aceea, că Români din Clușiu au serbat aceta și a rășboiului civilu chiar în Clușiu. Aceta e mai mult decât o provocare. Aceta e o lovitură în acele curate simțeminte, cari legă pe Maghiarul de existență, de pacea și instituțiunile patriei sale.

Aceta lovitură n'a tolerat tinerimea universitară maghiară. Rușine eră, decă o toleră!

Dusu-s'au deci în massă mare, și spart-au ferestile profesorului Silassiu; de acolo s'au dus în locul unde își petrecu Români și i-au silit să se retragă; în ziua următoare s'au dus la maialul aniversar și l'au spulberat.

Ei bine! N'au fostu tote acestea cu cale? Nu s'a vătămă nimenea nici câtu e negru sub unghie.

Tinerii maghiari nici cu o vorbă n'au insultat societatea.

Tinerimea maghiară a cântat imnul și musica a cântat marșul lui Rakozy — și viteji Români, simțindu-se reu s'au depărtat. Atata e totul. Trebuia să li-se esplice agitatorilor români, că ceea ce ei facu, nu se mai pte tolera. Guvernul nu da aceta esplicațiune. Să le o dea deci societatea: la începutu tinerimea, apoi publicul cel mare. Mai nainte cu vorbă bună prin diare și prin adunări; după aceea cu spargere de ferestri pe strade, și în sfârșit... cu gura căscată nu putem privi, ca dinții puilor de lupi să crească, să se întărescă la peptul patriei.

Bartha Miklos.

3 (15) Mai în Săliște.

Săliște, 4 Mai.

Stimate d-le Redactor!

Multora s'ar pără că evenimentele mari, cu cât se învechescu, cu atât mai multu scadu din însemnătatea lor.

Așa credu mulți, și mai cu sēmă străinii, că poporul român nu s'ar mai aduce aminte de 3 (15) Mai 1848. S'au înșelat. Poporul român l'a serbătorit mai în tote părțile în modu strălucit. Prin urmare și la noi.

În acestu an s'a serbat ziua de 3 (15) Mai ca o adevărată și de reînviere națională.

În presera zilei de 3 (15) Mai, în sunetul clopotelor o intră procesiune cu stindardele scolare, copii de scolă intră în biserica cea mare. Aci s'a ținut vecernia cu litie; er în 3 (15) dimineața după finitul sf. liturghii s'a început parastasul intru fericita odihnire a martirilor națiunei române din 1848. Și frumosu resunau acele cuvinte în sf. biserică — căci rar se audu.

*) Așa ceva ne impută Ungurii, dicend, că ne am făcutu instrumentele camarilei curții din Viena.

***) Da, intr' o patriă omogenă, er' nu la noi unde e statul poli-glot.

FOILETONUL.

Satul cu comorile.

Novelă populară.

(Urmare.)

După aceta Alexandru adună și pe cei mai de frunte din sat, se sfătuesce și cu ei, îi ascultă, ce dicu și densii. Eră se facu schimbări și îndreptări în planu.

27. Ce se întâmplă cu sêracii din comună.

După ce s'a dezbătutu lucrurile bine, s'a purcesu la faptă.

Dar în sat puțin sciau, cum se pot hrăni cu puține cheltueli atăția cerșitori, atăția bolnavi neajutorați atăția schilavi și atăția copii.

Cu învoirea mai marilor se scose de o camdată din fondul sêracilor o sumă ore care, cu cari se cumperară totu felul de unelte, un scaun de strugar, sêcuri, gilae, ferestre, lopeți, hârlețe, sape și altele. Se direse și bucătaria ospitalului, ca să se pôtă fierbe în ea pentru mai multe familii sêrace deodată, — în ospitalul sêu cum îi mai dice »asilul« acesta se făcure totu felul de schimbări, se întocmiră două odăi de lucru, una pentru bărbați, alta pentru femei, două camere pentru bolnavi, și anume era una pentru bărbați și alta pentru femei. Ba s'au îngrijit, ca cei sănătoși fie-care să-și aibă odăia sa pentru durmitu. Aceta era o cămêruță îngustă, lungă de deșe picioare, lată de sêse, josu locu numai de o salta cu pae, pe care se află o perină împlută totu cu pae și unu straiu sêu țol cãlduros de

lână. Ușa fie-cărei odăie avea o ferestru pentru curățirea aerului. »Cerșitorilor să nu le faci înlesniri pre mari,« dicea Alexandru, »ca să nu le tai pofta d'a munci singuri și a-și întemeia o sorte mai bună.« De aceea totu unghiuleful din casă era folosit ca locu de durmitu. În podul casei se păstrau provisiile cumpărate: lână, cânepă, lemnele de lucru și altele.

După ce s'au sfârșit tote acestea, dirigătorii satului făcure o consemnare despre toți aceia, cari nu pot trăi fără ajutorul comunei. Unii din aceștia își aveau colibiorele lor, alții umblau fără căpătai și petreceau dintr'un grajd în altul. Mai întâi, cei ce nu-și aveau locuințele proprii au fostu prinși și băgați în asilu, — erna era la ușă, prin urmare nu așteptară multu imbiare, după aceea se prinseră și aceia, cari de și aveau colibele, lor, dar erau siliti să locuescă cu alți sêraci împreună, așa, că trebuiau să dormă într' o odăie tineri și bêtâni, bărbați și femei... în asilu și cu aceștia, fără multă gâlcăva! Numai aceia se lasară în colibele lor, cari puteau dovedi, că ei și copiii dormu despărțiți și sunt sănătoși.

În chipul acesta toți sêracii și lipsiții din sat se împărțiră în două clase: unii își aveau locuințele lor, cei lăți locuiau în ospitalu. Amândou clasele erau susținute din partea institutului pentru sêraci. Copiii îi lasau bucirosu la părinți. Decă însă locuințele acestora erau pre mici, sêu decă părinții erau omeni blăstamați, nemorali, sêu erau în asilu, atunci copiii se așeau în sat ori în oraș la familii bune, nu la sêraci pe plată, nici la omeni bogăți, ci l'a d'aceia, cari erau cunoscuți ca omeni de trebă și de omenia. Copiii aceștia își că-

petau hainele dela institutu, er stăpanii căpetau și ore care despăgubire, decă ceru. Din evlavie și la sfatul preotului numai puțin cereau despăgubire. Preotul eră unu adevărat părinte al tuturor orfanilor. Elu singur luase în casă doi băeți, vestiți de rei și spulberați, pe cari nu voia să-și primescă nimenea, și ce să vedu? după o jumătate de anu toți se mirau, ce băeți bravi s'au alesu din ei sub conducerea înțeleptă a preotesei. În felul acesta se aședară toți băeții și nu mai vedau pe fie-care și exemplele părinților lor, ei învățau a fi muncitori și temetori de D-deu, pe cându lângă părinți s'ar fi deprinsu numai la cerșit și furat și s'ar fi țaritu a lena de icu colo.

După-ce sêracii și copiii lor s'au împărțit ast-telu, aședându-se fie-care la locul sêu, dirigătorii satului statoriră următōrea lege: Cea-ce nu e în stare să se susțină singuru, nici nu-lu susține nime, de acela trebuie să îngrijescă comuna. Pe acela însă, pe care-lu susține comuna, aceta are și dreptul a-lu supraveghia și a-lu regula, ca să învețe a se susține singuru.

Aceta era și dreptu și cuviinciosu.

De aceea pentru fie-care familia sêracă se numi câte un om de trebă de tutoru epitropu. Acesta trebuia să grijescă de hrana, de îmbrăcăminte, de averea, de datorile și de câștigul familiei concredute lui, trebuia să grijescă mai departe, ca în casa familiei să fie rându-elă și curățenia, asemenea trebuia să bage de sēmă, ca să stea de lucru, ce li s'a împărțit dela institutu. În asta privință se observa mare asprime. De ore-ce și sêracii, cari locuiau afară din asilu, încă-și căpetau măn-carea din bucătaria ospitalului, unde se ferbea în comun,

Cursul la bursa de Viena

din 19 Maiu st. n. 1884.

Rentă de aură ungară 6%	122.60	Bonuri croato-slavone . . .	100.—
Rentă de aură 4%	92.05	Despăgubire p. dijma de	vină ung.
Rentă de hârtă 5%	88.85	Imprumutul cu premiu	ung.
Imprumutul căilor ferate	142.25	Losurile pentru regularea	Tisei și Segedinului . . .
Amortisarea datoriei căi-	lor ferate de osti ung.	Renta de hârtă austriacă	80.55
(1-ma emisiune)	96.60	Renta de arg. austr.	81.25
Amortisarea datoriei căi-	lor ferate de osti ung.	Renta de aură austr.	101.85
(2-a emisiune)	119.—	Losurile din 1860	136.25
Amortisarea datoriei căi-	lor ferate de osti ung.	Acțiunile băncel austro-	ungare
(3-a emisiune)	102.50	Act. băncel de credit ung.	316.50
Bonuri rurale ungare	101.50	Act. băncel de credit austr.	316.20
Bonuri cu cl. de sortare	100.75	Argintul — Galbin	impărătesc
Bonuri rurale Banat-Ti-	mișu	Napoleon-d'ori	9.68
Bonuri cu cl. de sortare	100.50	Mărci 100 imp. germ.	59.65
Bonuri rurale transilvane	100.50	Londra 10 Livres sterlinge	121.95

Bursa de București.

Cota oficială dela 6 Maiu st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 94	vënd. 95
Renta rom. amort. (5%)	94 1/2	95
„ convert. (6%)	98	100 3/4
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	32	34
Credit fonc. rural (7%)	104	105 1/8
„ „ „ (5%)	92 1/2	93 3/4
„ „ „ (6%)	103 1/2	104
„ „ „ (5%)	99 1/2	100
„ „ „ (5%)	90 1/4	90 1/2
Banca națională a României	1442.	1450
Ac. de asig. Dacia-Rom.	371 1/2	372
„ „ „ Națională	237.	237.
Aură	3.40%	3.65
Bancnote austriace contra aură	2.09.	2.00

Cursul pieței Brașov

din 19 Maiu st. n. 1884.

Bancnote românești	Cump. 9.28	Vënd. 9.29
Argint românesc	9.22	9.25
Napoleon-d'ori	9.62	9.65
Lire turcești	10.85	10.89
Imperiali	9.85	9.89
Galbeni	5.61	5.64
Scrisurile fonc. » Albina«	100.50	101.50
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere complete din „Gazeta“ dela 1 Ianuarie a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI“
DIARŪ CUOTIDIANŪ.

Abonamente

se pot face la **1** și **15** a fie-cărei luni.

Pentru Austro-Ungaria pe an	12 fl. v. a.
„ „ „ 1/2 „	6 „ „
„ „ „ 1/4 „	3 „ „
Se acórdă abonamente și lunare cu	1 „ „
Pentru România și străinătate pe an	36 franci
„ „ „ 1/2 „	18 „
„ „ „ 1/4 „	9 „

Cel mai ușor mijloc de abonare este prin mandat postal. Abonamentele se plătesc înainte.

Rugăm pe domni abonați să binevoiescă a ne da lămurit adresă, ca trimiterea diarului să nu sufere nici cea mai mică întârziere.

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserțiuni și reclame pag. a III linia à . „ — „ 10

Pentru repetiri se acórdă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 ori	10%
„ „ „ 5—8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%

Dela 20 de repetiri în sus 50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 1/13 Maiu 1884.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Dela cea mai mare fabrică de cesornice, zidită din nou

Pateket Comp. în Geneva.

A sosit cel dinteu transport, după desemn, 3000 bucăți de **cesornice remontoir-chronometru**, noue, adevărate de **Geneva**, în două mărimi pentru domni și domne. Cesornicele sunt bine regulate, se dă garanție pe 5 ani, au **mecanism patentat de nichel** cu 24 rubine, capacele gravate fin de aur de 18 carate. Sunt mult mai bune decât cesornicele elvețiene, și costă I-a calitate fl. 7; II-a calitate fl. 5; ear cesornice cu 3 capace de argint cu figură de aur mecanică, cronometru-anker de nichel costă I-a calitate fl. 17 și a II-a calitate fl. 14. (Până acum au costat dela fl. 60—100).

Mai departe **lanțuri de aur smălțuite de Geneva**, cuirasă dublă cu medalion pătrat, cu 12 fotografii caraghioase, smălțat cu aur de 14 carate, greu de 9 galbeni, costă fl. Sunt mai bune decât alte lanțuri. Tot felul **cesornice de Elveția**, cari arată de sine și datum, și costă numai dela fl. 3 în sus; **lanțul de aur și inele** se vënd în rate; totdeodată doritorilor li se trimite 300 de desemnuri spre a vedea forma și prețul. Pentru aceste desemnuri să se trimită în mărci 15 cr.

E. SELLINGER Uhren-Allianz aus Genf.

Wien, Adlergasse Nr. 8.

2—3

Publicațiune.

Să aduce la cunoștința on. publică, că s'a finit restaurarea

BĂILORŪ de ABURŪ

de duș și de vane

afătore în suburbiul Schei lângă edificiul gimnasiului român și că deschideră va avé loc Joi în 10 (22) Maiu 1884.

Băile de vană se pot folosi de public chiar de Miercuri 9 (21) Maiu.

Cu deosebire se recomandă pentru băi reci, cele două bazine nou construite în totă frumșea și corespunzătoare scoului.

Brașov 7 (19) Maiu 1884.

Eforia scólelor, proprietară.

Librăria Nicol. I. Ciurcu

Brașov.

Bibliografie. In editura Librăriei Socecu & Comp. București a apărut de sub tipar:

„Conferințele Atheneului Romnă 1883—1884.

Conferința I. conține: Programul gen. al conf. Atheneului pe anul 1883/84. Discursul de deschidere C. Esarcu. Invățăminte din Istoria patriei N. Ionescu.

II. Relațiunile Franciei cu România sub Ludovic XIV. XV și XVI. V. A. Urechia.

III. Invățămintele din Ist. patriei, continuare la conferința I. de N. Ionescu.

IV. Apocrifele în literatura română Dr. M. Gaster.

V. Partidele într'un stat constituțional C. Dissescu
Se află de vëndare à 50 cr. Exemplarul (trimis sub bandă 55 cr.) la Librăria Nicol. I. Ciurcu Brașov.

2—3

Plastru pentru turiști
al lui L. LUSER.

Un mijloc sigur și foarte eficace în contra ochiurilor tari de gâină, bătăturilor, așa numita **piele tare** pe talpa piciorului, în contra negeilor și tuturor **asprimelor pielei.**

Efectul se garantază:

Prețul unei cutii 60 cr. v. a.

Trimitându-se prin poște se plătesc 10 cr mai mult.

Depositul principal: L. SCHENK, farmacist în Mödling, lângă Viena.

In Brașov se găsește adevărat la:

I. HORNUNG, farmacist.

Nr. 1753—1884

pretor

Concurs.

Pentru ocuparea postului de forestier comunal în Rășinari se publică ați concurs. Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) 600 fl. v. a. retribuțiune anuală în rate lunare anticipate;

b) 6 stânjeni de lemne de ars anual în natură.

Doritorii d'a ocupa acest post au să dovedescă, afară de calificațiunea cerută de § 36 al XXXI G. A. din 1879, că scie perfect limba română.

Cererile împreună cu actele convenite se vor înaintă până la 7 Iunie 1884 oficiului subsemnat.

Sibiu, 12 Mai 1884.

Oficiul pretorial.